

2. Tarasova, T., Usatenko, O., Makurin, A., Ivanenko, V & Cherchata, A. (2020). Accounting and features of mathematical modeling of the system to forecast cryptocurrency exchange rate. *Accounting*, 6(3), 357-364.

3. Andrusiv, U., Kinash, I., Cherchata, A., Polyanska, A., Dzoba, O., Tarasova, T & Lysak, H. (2020). Experience and prospects of innovation development venture capital financing. *Management Science Letters*, 10(4), 781-788. doi: [10.5267/j.msl.2019.10.019](https://doi.org/10.5267/j.msl.2019.10.019)

4. Тарасова Т.О. Теоретико-методологічні засади розвитку трансляційних можливостей контролінгу у забезпеченні сталого розвитку підприємства. *Проблеми економіки*, 2016. № 3. С. 219-222.

УДК 657.221

ОСОБЛИВОСТІ ВІДОБРАЖЕННЯ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ В ОБЛІКОВІЙ ПОЛІТИЦІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Сирцева С. В., Шевченко А.І.

Миколаївський національний аграрний університет

e-mail: sirceva@mnaui.edu.ua

Облікова політика підприємства повинна містити положення про регулювання методики обліку тих об'єктів, які виникають відповідно до норм міжнародних стандартів фінансової звітності.

Згідно з МСБО 32 «Фінансові інструменти подання» фінансовий інструмент – це контракт, що створює фінансовий актив в однієї сторони та фінансове зобов'язання чи інструмент власного капіталу в іншій сторони [1].

Загалом усе різноманіття фінансових інструментів: акції, облигації, інвестиції в державні цінні папери, опціони, ф'ючерси, овердрафти в банку тощо — може бути поділено на три великі групи: фінансові активи, фінансові зобов'язання, інструменти власного капіталу.

У частині фінансового активу це можуть бути кошти, фінансові інвестиції (тобто пайовий інструмент іншого підприємства), а також дебіторська заборгованість. Згідно з МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» [2] первісна оцінка фінансового активу не має альтернатив, якщо він придбаний або випущений. У цьому випадку використовується модель оцінки «справедлива вартість (МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості») плюс затрати за правочином» [3].

Для кожної групи фінансових активів до облікової політики необхідно включити такі положення, представлені в таблиці 1.

До фінансових зобов'язань відносяться: зобов'язання передати кошти або інший фінансовий актив, які підлягають передачі іншому підприємству; зобов'язання обмінятися фінансовими інструментами на потенційно не вигідних підприємству умовах.

Таблиця 1

Основні положення облікової політики в частині фінансових активів

Елемент фінансового активу	Положення облікової політики
Кошти	1. Аналітичні розрізи обліку коштів. 2. Порядок відображення курсових різниць. 3. Метод складання Звіту про рух грошових коштів
Фінансові інвестиції (пайовий інструмент іншого підприємства)	1. Аналітичні розрізи обліку таких інструментів. 2. Метод подальшої оцінки (через інший сукупний дохід)
Дебіторська заборгованість (договірне право отримати грошові кошти або інший фінансовий актив) і договірне право обмінятися фінансовими інструментами на потенційно вигідних підприємству умовах	1. Аналітичні розрізи обліку таких інструментів (у розрізі контрагентів або видів зобов'язання). 2. Визначення методу подальшої оцінки фінансових активів: – за амортизовуваною вартістю згідно з моделлю ефективної ставки (якщо актив утримується для отримання основної суми боргу та процентів за нею або продажу); – за справедливою вартістю через прибутки та збитки

Джерело: [4]

Згідно з МСФЗ 9 первісна оцінка фінансового зобов'язання здійснюється за моделлю «справедлива вартість (МСФЗ 13) мінус затрати за правочином на придбання або випуск».

За кожною із цих груп в обліковій політиці необхідно зафіксувати такі положення представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

Основні положення облікової політики в частині фінансових зобов'язань

Елемент фінансового зобов'язання	Положення облікової політики
Зобов'язання передати кошти або інший фінансовий актив, які підлягають передачі іншому підприємству	1. Аналітичні розрізи обліку таких інструментів (у розрізі контрагентів або видів зобов'язання). 2. Метод подальшої оцінки фінансових активів за амортизовуваною вартістю згідно з моделлю ефективної ставки
Зобов'язання обмінятися фінансовими інструментами на потенційно невиконаних підприємству умовах	1. Аналітичні розрізи обліку таких інструментів (у розрізі контрагентів або видів зобов'язання). 2. Метод подальшої оцінки фінансових активів за справедливою вартістю через прибутки та збитки

Джерело: [4]

Операції із придбання фінансового інструменту доцільно оформляти наказом керівника, у якому буде зазначено конкретне призначення фінансового активу, що придбається, або зобов'язання з розкриттям умов обміну, погашення і т. п. Зрозуміло, це не стосується операцій із реалізації продукції або придбання послуг і товарів – умови цих правочинів слід детально прописати в договорах, а подальшу оцінку заборгованостей – у

положеннях облікової політики (у частині визначення боргу сумнівним і нарахування резерву, умов дисконтування).

У договорі або контракті із придбання або випуску фінансового інструменту повинні бути прописані умови та мета правочину (це насамперед відноситься до придбання акцій, облігацій та інших цінних паперів).

У первинних документах повинні відобразитися умови договору та положень облікової політики в частині здійснюваних розрахунків.

Особлива увага приділяється комбінованим фінансовим інструментам – вони поєднують у собі компоненти капіталу та зобов'язань. Наприклад, власники облігацій можуть вибрати один зі способів погашення: або обміняти облігації на акції (елемент капіталу), або отримати належну до погашення суму (елемент зобов'язання). Ці частини комбінованого фінансового інструменту відображаються в обліку окремо.

Отже, застосування МСФЗ у частині фінансових інструментів не буде складним, якщо бухгалтер дотримується простих правил:

- фінансовий інструмент – це договір, що передбачає отримання фінансового активу, пайового інструменту, виникнення фінансового зобов'язання;

- висновки про визнання фінансового інструменту слід робити на основі умов контракту або розпорядчого документа, які привели до появи такого інструменту;

- основне завдання після визнання та класифікації фінансових інструментів – їх оцінка.

Для первісної оцінки важливо правильно врахувати пов'язані із придбанням витрати. Подальша облікова оцінка повністю залежить від цілей утримання фінансового інструменту.

Список використаних джерел:

1. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 32 «Фінансові інструменти подання» / Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 01 січня 2012 р. URL: <https://pravo.uteka.ua/doc/MIZHNARODNIJ-STANDART-BUXGALTERSKOGO-OBLIKU-32-MSBO-32-Finansovi-instrumenti-podannya> (дата звернення: 28.04.2020).

2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 9 «Фінансові інструменти» / Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 01 січня 2012 р. URL: <https://pravo.uteka.ua/doc/MIZHNARODNIJ-STANDART-FINANSOVOI-ZVITNOSTI-9-MSFZ-9-Finansovi-instrumenti> (дата звернення: 28.04.2020).

3. Міжнародний стандарт фінансової звітності 13 «Оцінка справедливої вартості» / Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку зі змінами станом на 01 січня 2013 р. URL: <https://pravo.uteka.ua/doc/MIZHNARODNIJ->

[STANDART-FINANSOVOI-ZVITNOSTI-13-Ocinka-spravedlivoi-vartosti](#) (дата звернення: 28.04.2020).

4. Остап'юк Н. Що потрібно знати про фінансові інструменти. URL: <https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-msfo-28-cto-nuzhno-znat-o-finansovyx-instrumentax> дата звернення: 28.04.2020).

УДК 657.1.012.1

**ЛІКВІДАЦІЙНА ВАРТІСТЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ:
ПІДХОДИ ДО ОЦІНЮВАННЯ**

Савчук Т. В., Лисюк Б. М.

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

e-mail: lbozya2@gmail.com

тел. 095-937-14-83

Основні засоби є значною і особливою частиною майна підприємства, необхідною як для забезпечення виробництва продукції (робіт, послуг), так і для виконання управлінських та інших функцій впродовж тривалого часу.

Одним із значних проблемних питань при первісному визнанні і подальшому обліку основних засобів є визначення їх ліквідаційної вартості, яка є необхідною для обчислення суми амортизаційних відрахувань за звітний період. В багатьох випадках амортизація визнається витратами звітного періоду, а, значить, впливає як на оподатковуваний прибуток підприємства, так і на суму податку на прибуток. Звідси можемо зробити висновок, що не дивлячись на те, що дуже часто на практиці ліквідаційною вартістю і необґрунтовано нехтують, роль її є дуже суттєвою.

Вагомий вклад в дослідження суті і методики оцінювання ліквідаційної вартості зробили такі вчені як О.Ю. Акименко, М.І. Бондаря, К.В. Гнедіної, Н.В. Гуцаленко, Т.В. Загорська, В.П. Онищенко, А. П. Панасенко, О. В. Щирська та інші. Не дивлячись на це, методика розрахунку ліквідаційної вартості все ще залишається недостатньо вивченою.

Тому метою даного дослідження є вивчення основних аспектів визначення ліквідаційної вартості основних засобів та існуючого порядку її розрахунку.

Жодним нормативним документом не визначено порядок обчислення ліквідаційної вартості. Тому суб'єкти господарювання змушені визначати порядок її оцінювання керуючись власним професійним судженням, що вносить значну долю суб'єктивізму в цей процес.

Відповідно до п. 4 ПСБО 7 «Основні засоби» ліквідаційна вартість - сума коштів або вартість інших активів, яку підприємство очікує отримати від реалізації (ліквідації) необоротних активів після закінчення строку їх корисного використання (експлуатації), за вирахуванням витрат, пов'язаних з продажем (ліквідацією) [1]. МСБО (IAS) 16 «Основні засоби» п. 6 [2]